

INSTRUKCJA MINISTRA FINANSÓW

z dnia 22 czerwca 1951 r.

w sprawie dystrybucji znaków opłaty skarbowej, blankietów wekslowych i znaków opłaty sądowej.

Na podstawie art. 29 ust. 2 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 452) oraz § 8 uchwały Rady Ministrów z dnia 17 kwietnia 1950 r. — Instrukcja Nr 5 w sprawie finansów i budżetów terenowych (Monitor Polski Nr A-57, poz. 657) zarządza się, co następuje:

Zasady dystrybucji znaków wartościowych.

§ 1. 1. Narodowy Bank Polski w ramach określonych niniejszą instrukcją wykonuje zadania związane z dystrybucją znaków opłaty skarbowej, urzędowych blankietów wekslowych i znaków opłaty sądowej, zwanych dalej „znakami wartościowymi“.

2. Do zadań Narodowego Banku Polskiego, wynikających z dystrybucji znaków wartościowych, należy:

- 1) przyjmowanie od Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych wyprodukowanych na rachunek Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Sprawiedliwości znaków wartościowych;
- 2) przechowywanie zapasów znaków wartościowych i zaopatrywanie w nie swych oddziałów jako terenowych punktów zaopatrywania;
- 3) kontrola obrotów znakami wartościowymi oraz czuwanie nad właściwym funkcjonowaniem aparatu dystrybucyjnego.

3. Oddziały Narodowego Banku Polskiego zaopatrują w znaki wartościowe punkty detalicznej sprzedaży, ustanowione w ramach postanowień § 2 niniejszej instrukcji, znajdujące się na wyznaczonym przez Narodowy Bank Polski terenie działania oddziałów.

4. Jeżeli w danej miejscowości znajduje się kilka oddziałów Narodowego Banku Polskiego, wspomniany bank określi, który z oddziałów ma spełniać zadania terenowego punktu zaopatrzenia.

5. Ponośzone przez Narodowy Bank Polski koszty opłat pocztowych od przesyłek wartościowych (listów,

paczek) ze znakami wartościowymi do oddziałów Narodowego Banku Polskiego bądź koszty przewozu własnymi środkami transportu Narodowego Banku Polskiego będą pokrywane ryczałtem w drodze rozliczeń z Ministerstwem Finansów.

6. Postanowienia ust. 5 mają analogiczne zastosowanie przy przesyłaniu znaków wartościowych przez oddziały Narodowego Banku Polskiego w przesyłkach wartościowych pod adresem władz, urzędów i instytucji, sądów i placówek pocztowych, wymienionych w § 2 ust. 2 niniejszej instrukcji, wykonywających zadania punktów detalicznej sprzedaży poza siedzibą oddziału Narodowego Banku Polskiego.

7. Przepisy Narodowego Banku Polskiego, normujące tryb postępowania pracowników tego banku przy przyjmowaniu, przechowywaniu, wydawaniu, przeliczaniu, wysyłaniu i zabezpieczaniu przesyłek z banknotami oraz zakreślające odpowiedzialność służbową i materialną za powstałe z ich winy niedobory, mają analogiczne zastosowanie do znaków wartościowych z uwzględnieniem postanowień § 7 niniejszej instrukcji.

8. Sumę uzyskaną w ciągu miesiąca ze sprzedaży znaków wartościowych, po potrąceniu ewentualnie wypłaconej prowizji (§ 2 ust. 4) Narodowy Bank Polski zarachowuje na dochód budżetu centralnego:

- 1) sumy ze sprzedaży znaków opłaty skarbowej i osobno blankietów wekslowych — na rachunek dochodów budżetowych Ministerstwa Finansów w Warszawie;
- 2) sumy ze sprzedaży znaków opłaty sądowej — na rachunek dochodów budżetowych Ministerstwa Sprawiedliwości w Warszawie.

9. W wykonaniu zasad określonych niniejszą instrukcją Narodowy Bank Polski wyda szczegółowe wytyczne normujące wewnętrzny tryb postępowania w zakresie dystrybucji, ustalania i przestrzegania norm zapasów oraz rachunkowego ujęcia i kontroli obrotów

znakami wartościowymi — za powiadomieniem o tym Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Najwyższej Izby Kontroli.

Zasady rozmieszczenia i ustanawiania punktów detalicznej sprzedaży.

§ 2. 1. Prezydya Rad Narodowych m. st. Warszawy i m. Łodzi na wnioski wydziałów finansowych tych rad podejmują uchwały w sprawie planów rozmieszczenia punktów detalicznej sprzedaży na terenie tych miast. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej na wniosek wydziału finansowego tej rady ustali w drodze uchwały zasady opracowania planów rozmieszczenia punktów detalicznej sprzedaży na terenie województwa. Na tej podstawie prezydya rad narodowych niższego stopnia na wniosek wydziału (referatu) finansowego podejmują uchwały w sprawie planów rozmieszczenia punktów detalicznej sprzedaży, przysyłając odpisy tych planów prezydium rady narodowej wyższego stopnia oraz odpowiedniemu oddziałowi Narodowego Banku Polskiego.

2. Punktami detalicznej sprzedaży znaków wartościowych, podlegającymi włączeniu do planu rozmieszczenia, są przede wszystkim:

- 1) władze, urzędy i instytucje państwowe (jednostki budżetowe), które zgodnie z zatwierdzonym planem rozmieszczenia punktów detalicznej sprzedaży zostaną wyznaczone jako punkty detalicznej sprzedaży znaków opłaty skarbowej oraz w miarę potrzeby urzędowych blankietów wekslowych lub znaków opłaty sądowej;
- 2) wszystkie placówki pocztowe oraz Powszechna Kasa Oszczędności (PKO) (centrala, oddziały i ekspozytury) — w zakresie sprzedaży znaków opłaty skarbowej, a w miarę potrzeby również w zakresie sprzedaży urzędowych blankietów wekslowych lub znaków opłaty sądowej;
- 3) kasy sądowe — w zakresie sprzedaży znaków opłaty skarbowej i sądowej;
- 4) notariusze (ust. 1) jako płatnicy podatku od nabycia praw majątkowych i opłaty skarbowej — w zakresie sprzedaży znaków opłaty skarbowej, o ile w nieruchomości, w której notariusz posiada miejsce swego urzędowania, nie ma innego punktu sprzedaży.

3. W wyjątkowych, uzasadnionych terenowo warunkach planem rozmieszczenia punktów detalicznej sprzedaży znaków wartościowych mogą być objęte osoby fizyczne lub prawne, które będą prowadzić sprzedaż znaków w wyznaczonym punkcie w charakterze dystrybutorów na podstawie zezwoleń udzielonych im przez prezydya rad narodowych. Osoby, nie posiadające zezwolenia albo którym cofnięto zezwolenie na sprzedaż znaków wartościowych, nie mogą trudnić się sprzedażą znaków wartościowych.

4. Placówki pocztowe i PKO (ust. 2 pkt 2) oraz dystrybutorzy (ust. 3) przy nabywaniu znaków wartościowych za gotówkę potrącają z wpłacanej kwoty za dane znaki 30% prowizji, zaznaczając na zamówieniu kwotę potrąconą z tego tytułu.

5. Punkt detalicznej sprzedaży znaków wartościowych (dystrybutor) ma umieścić w miejscu łatwo dostępnym wyraźny napis: „Detaliczna sprzedaż znaków wartościowych“ z wymienieniem rodzaju sprzedawanych znaków

6. Dystrybutorzy powinni posiadać w sprzedaży rodzaje i kategorie znaków wartościowych w ilości odpowiadającej zapotrzebowaniu i znaki te okazywać na

żądanie uprawnionych organów stosując się poza tym do wskazówek prezydium rady narodowej, które udzielić zezwolenia.

Zaliczki stałe w znakach wartościowych.

§ 3. 1. Oddziały Narodowego Banku Polskiego w oparciu o przewidywane lub faktyczne obroty znakami udzielają po raz pierwszy punktowi detalicznej sprzedaży znaków wartościowych (z wyjątkiem dystrybutorów wymienionych w § 2 ust. 3) stałą zaliczkę w znakach wartościowych, niezbędnych dla zaopatrywania nabywców tych znaków. Przy podejmowaniu zaliczki stałej punkt detalicznej sprzedaży powinien stwierdzić odbiór sumy znaków otrzymanych na kredyt.

2. Wysokość normy stałej zaliczki dla placówek pocztowych ustala oddział Narodowego Banku Polskiego na wniosek Dyrekcji Poczty i Telegrafów.

3. W miarę sprzedaży znaków, po wyczerpaniu $\frac{2}{3}$ zaliczki stałej danych znaków, a w każdym razie w ciągu 7 dni po upływie każdego miesiąca gotówka za sprzedane znaki wartościowe powinna być wpłacona przez punkt detalicznej sprzedaży do oddziału Narodowego Banku Polskiego. Za każdorazowo wpłaconą z tego tytułu sumę powinny być pobrane znaki wartościowe.

4. Rachunek szczegółowy zaliczek stałych prowadzi oddział Narodowego Banku Polskiego. Punkty detalicznej sprzedaży (jednostki budżetowe) prowadzą ewidencję zaliczek zgodnie z obowiązującymi w tej mierze przepisami.

5. W razie stwierdzenia, że norma stałej zaliczki nie jest uzasadniona wysokością sum uzyskanych ze sprzedaży znaków, oddział Narodowego Banku Polskiego, wszczynając kroki zmierzające do zredukowania bądź podwyższenia ustalonej normy.

6. Władze sprawujące nadzór administracyjny i finansowy nad punktami detalicznej sprzedaży (jednostkami budżetowymi), korzystającymi z zaliczki stałej, czuwają nad terminowym odprowadzaniem sum, uzyskanych ze sprzedaży znaków, zasadnością i wysokością norm oraz właściwym przechowywaniem znaków i gotówki.

Realizacja zamówień, sprzedaż znaków.

§ 4. 1. Oddziały Narodowego Banku Polskiego przy zamawianiu znaków posilkują się formularzami zamówień wzoru bankowego, stosując się do wydanych w tej mierze wytycznych Narodowego Banku Polskiego.

2. Punkt detalicznej sprzedaży (dystrybutor) w celu otrzymania lub nabycia w oddziale Narodowego Banku Polskiego znaków (§§ 2 i 3 ust. 1) wypełnia i składa oddziałowi banku zamówienie wzoru bankowego w 2 egzemplarzach. Jeden egzemplarz tego zamówienia doręcza się (przesyła) zamawiającemu razem ze znakami z potwierdzeniem na zamówieniu wydania (wysłania) znaków za gotówkę lub na kredyt.

3. Wydanie (wysłanie) znaków przez oddział banku następuje po dokonaniu wpłaty należnej kwoty w gotówce za pomocą dowodu wpłaty wzoru bankowego, w drodze polecenia lub przekazem pocztowym, w przypadku zaś udzielenia zaliczki stałej — po złożeniu potwierdzenia odbioru zaliczki stałej, zaopatrzonego dwoma podpisami odpowiedzialnych za gospodarkę finansową osób i odciskiem pieczęci urzędowej (datownika).

Wymiana znaków wartościowych.

§ 5. 1. Oddziały Narodowego Banku Polskiego są uprawnione do wymiany znaków wartościowych

w przypadkach przewidzianych w przepisach rozporządzenia wykonawczego do dekretu o zobowiązaniach podatkowych.

2. Znaki wartościowe, uszkodzone przez punkty detalicznej sprzedaży przy manipulacjach kasowych, oddział Narodowego Banku Polskiego wymienia na inne znaki tego samego rodzaju na podstawie pisma instytucji (§ 2 ust. 2).

3. Zgłoszone do wymiany znaki wartościowe oddział Narodowego Banku Polskiego zapisuje na przychód danego rodzaju znaków.

4. Znaki wartościowe uszkodzone i wymienione nie mogą być wypuszczone w obieg i podlegają komisijnemu zniszczeniu (§ 6).

Niszczenie znaków wartościowych.

§ 6. 1. Znaki wartościowe wycofane z obiegu, wymienione, uszkodzone przy manipulacjach kasowych i nie nadające się do użytku podlegają komisijnemu zniszczeniu.

2. W skład komisji powołanej przez Narodowy Bank Polski dla zniszczenia znaków, znajdujących się w posiadaniu centrali Narodowego Banku Polskiego, wchodzi delegat Ministerstwa Finansów w charakterze przewodniczącego komisji oraz 2 delegatów Narodowego Banku Polskiego.

3. O terminie niszczenia należy zawiadomić Najwyższą Izbę Kontroli.

4. W skład komisji powołanej przez oddział Narodowego Banku Polskiego dla zniszczenia znaków wartościowych wchodzi przedstawiciel wyznaczony przez prezydium powiatowej rady narodowej na wniosek kierownika wydziału finansowego w charakterze przewodniczącego oraz dwaj przedstawiciele oddziału banku. O terminie niszczenia należy zawiadomić właściwą delegaturę Najwyższej Izby Kontroli.

5. Protokół zniszczenia znaków wartościowych, wyszczególniający rodzaje, ilości, wartości odcinków i ogólną wartość danego rodzaju znaków (cyframi i słowami) z podaniem powodów zniszczenia, jest dowodem uzasadniającym wyprowadzenie znaków ze stanu zapasów znaków wartościowych.

Zabezpieczenie zawartości przesyłek oraz ustalanie niedoborów i nadwyżek.

§ 7. 1. Pracownicy, którym powierzono komisyjne sfornowanie przesyłki ze znakami wartościowymi, mają obowiązek stwierdzenia, czy paczka zawiera ilości znaków oznaczone w zamówieniu znaków bądź w piśmie. Bezpośrednio po tym mają oni znaki opakować, stwierdzić zgodność adresu na przesyłce z zamówieniem bądź pismem, dokładnie przesyłkę zważyć i oznaczyć na opakowaniu jej wagę, a następnie wykonanie tej czynności stwierdzić podpisami na opakowaniu i na zamówieniu bądź piśmie.

2. Punkty detalicznej sprzedaży, otrzymujące przesyłki wartościowe ze znakami wartościowymi, powinny zbadać ich zawartość komisyjnie bezpośrednio po odbiorze przesyłki. W razie dostrzeżenia uszkodzeń w opakowaniu przesyłek podejmowanych z placówki pocztowej komisyjne sprawdzenie zawartości przesyłki powinno być dokonane przez placówkę pocztową i delegowanego pracownika jednostki, pod adresem której przesyłka została nadesłana.

3. Komisyjne ustalenie niedoboru lub nadwyżki znaków powinno być objęte protokołem, sporządzonym

bezpośrednio w momencie sprawdzenia zawartości przesyłki. Protokół z załączeniem opakowania, opasek, sznurka, plomb itp. powinien być przesłany nadawcy w dniu otrzymania przesyłki, a drugi egzemplarz protokołu — do jednostki nadrzędnej właściwej dla nadawcy; trzeci egzemplarz tego protokołu powinien być dołączony do zamówienia lub pisma, przy którym zostały nadesłane znaki wartościowe.

Odbiór znaków wartościowych z Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych.

§ 8. 1. Wyprodukowane i objęte konsygnacją Wytwórni znaki wartościowe przyjmują upoważnieni pracownicy Narodowego Banku Polskiego komisyjnie w obecności przedstawiciela Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych. Z czynności tych sporządza się protokół w 3 egzemplarzach, z których jeden służy dla Wytwórni jako potwierdzenie odbioru znaków, drugi otrzymuje Narodowy Bank Polski, a trzeci przesyła się Ministerstwu Finansów bądź — w zakresie znaków opłaty sądowej — Ministerstwu Sprawiedliwości.

2. Protokół odbioru powinien zawierać wyszczególnienie rodzajów znaków z podaniem ilości sztuk według wartości nominalnej znaków oraz sum ogólnych według odcinków i sumy razem oznaczonej cyframi i słowami. W protokole tym powinny być podane stwierdzone braki i nadwyżki, ujawnione przy odbiorze znaków.

Kontrola obrotów znaków wartościowych.

§ 9. 1. Do dni 3 po upływie każdego miesiąca oddziały Narodowego Banku Polskiego przesyłają wydziałom finansowym prezydium powiatowych rad narodowych (miast stanowiących powiaty miejskie) dane o wysokości kwot uzyskanych w ciągu danego miesiąca i od początku roku za sprzedane znaki opłaty skarbowej oraz za sprzedane blankiety wekslowe.

2. Na żądanie sądów powiatowych oddziały Narodowego Banku Polskiego będą przysyłały im dane wymienione w ust. 1 w zakresie sprzedaży znaków opłaty sądowej.

3. W terminie do 25 dni po upływie każdego kwartału Narodowy Bank Polski przedkłada Ministerstwu Finansów, a w zakresie znaków opłaty sądowej — Ministerstwu Sprawiedliwości, dane zawierające ogólne kwoty znaków według ich rodzaju, otrzymanych od Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych w ciągu danego kwartału i od początku roku, z oznaczeniem sum uzyskanych, potrąconej (wypłaconej) prowizji (§ 2 ust. 4) oraz sum zarachowywanych w tych okresach na odpowiedni rachunek dochodów budżetowych za sprzedane znaki wartościowe. Zgodność powyższych danych stwierdzają odpowiednie organa właściwych ministerstw na podstawie kwartalnych sprawozdań Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych (ust. 5) oraz na podstawie kart dochodów budżetowych, prowadzonych osobno dla wpływów za sprzedane znaki wartościowe.

4. Narodowy Bank Polski w terminie do 15 października każdego roku przedkłada zainteresowanym ministerstwom dane statystyczne, obejmujące ilości sprzedanych w czasie od 1 stycznia do 30 września każdego roku znaków wartościowych, z oznaczeniem ich rodzaju i nominalnej wartości odcinków.

5. Państwowa Wytwórnia Papierów Wartościowych przedkłada zainteresowanym ministerstwom do dni 25 po upływie kwartału zestawienia znaków wartościowych

wyprodukowanych i przekazanych Narodowemu Bankowi Polskiemu w ciągu danego kwartału i od początku roku. Zestawienie powinno obejmować dane według rodzajów znaków i zawierać ilości znaków według ich nominalnej wartości, z oznaczeniem ich ogólnej wartości. Odpisy zestawień za IV kwartał każdego roku Państwowa Wytwórnia Papierów Wartościowych przesyła w tymże terminie do Najwyższej Izby Kontroli.

6. W terminie do 45 dni po upływie roku Narodowy Bank Polski przedkłada Ministerstwu Finansów, a w zakresie znaków opłaty sądowej — Ministerstwu Sprawiedliwości do cenzury rozliczenie z otrzymanych, sprzedanych i zniszczonych protokolarnie znaków wartościowych każdego rodzaju osobno, dołączając wykaz zapasów znaków wartościowych według odcinków ustalonych na dzień ostatni danego roku. Rozliczenie powinno zawierać dane według następującego schematu:

A.

1. Stan początkowy z ub. okresu zł
(w 1951 r. w stanie początkowym Narodowy Bank Polski wykaze wartość znaków przejętych od wydziałów finansowych z podziałem według okręgów wojewódzkich).
2. Stan nie rozliczonych zaliczek stałych z ubiegłego okresu, jak w pkt 1.
3. Otrzymano z PWPW zł
4. Inne przychody znaków zł
5. Razem zł

B.

6. Wpłynęło do NBP za znaki sprzedane w okresie sprawozdawczym zł
7. Wypłacono prowizji zł
8. Zniszczono protokolarnie zł
9. Stan nie rozliczonych zaliczek stałych z końcem roku zł
10. Stan znaków z końcem roku zł
11. Razem zł

C.

12. Z uzyskanej sumy (pkt 6) i z sumy nie zarachowanej z ubiegłego okresu zarachowano na rachunek dochodów budżetowych zł

13. Sumy nie zarachowane z końcem okresu sprawozdawczego na dochód budżetu ministerstwa zł

Przepisy przejściowe.

§ 10. 1. Udzielone przed wejściem w życie niniejszej instrukcji przez Ministerstwo Finansów Minister-

stwu Poczt i Telegrafów dla placówek pocztowych zaliczki w znakach opłaty skarbowej i w blankietach wekslowych podlegają likwidacji i rozliczeniu przez te placówki w trybie dotychczasowym w ciągu 30 dni od daty udzielenia placówce pocztowej zaliczki stałej w myśl § 3 niniejszej instrukcji.

2. Stan zaliczek stałych w znakach wartościowych, nie rozliczonych (nie zwróconych) do dnia wejścia w życie niniejszej instrukcji przez władze, urzędy i instytucje państwowe (z wyjątkiem zaliczek, o których mowa w ust. 1) przejmie Narodowy Bank Polski (właściwe oddziały) od przekazujących znaki wartościowe wydziałów finansowych prezydentów rad narodowych według imiennego wykazu, sporządzonego przez te wydziały i sądy. Przejmujący znaki wartościowe właściwy, oddział Narodowego Banku Polskiego wprowadzi nie rozliczone sumy zaliczek do stanu na przychód oraz do ewidencji zaliczek stałych (§ 3 ust. 4).

3. Narodowy Bank Polski (właściwe oddziały) przejmą protokolarnie od wydziałów finansowych prezydentów rad narodowych oraz od Wydziału Gospodarczego Ministerstwa Finansów zapasy znaków wartościowych opłaty skarbowej, urzędowych blankietów wekslowych i znaków opłaty sądowej, znajdujących się w przechowaniu w oddziałach Narodowego Banku Polskiego (Kasy A.N.B.P.) oraz w Ministerstwie Finansów. Jeden egzemplarz protokołu zdawczo-odbiorczego znaków otrzymuje jednostka przekazująca znaki, a drugi egzemplarz — jednostka przejmująca znaki. Do protokołów zdawczo-odbiorczych powinny być dołączone wykazy nie rozliczonych zaliczek (ust. 2).

Przepisy końcowe.

§ 11. 1. Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1951 r.

2. Jednocześnie z wejściem w życie niniejszej instrukcji uchyla się:

- 1) instrukcję dla Biura Znaków Wartościowych z dnia 24 grudnia 1924 r. (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 36, poz. 654);
- 2) instrukcję Ministrów Skarbu oraz Poczt i Telegrafów z dnia 12 listopada 1949 r. w sprawie sprzedaży znaczków skarbowych i urzędowych blankietów wekslowych przez urzędy i agencje pocztowe (Monitor Polski Nr A-93, poz. 1120);
- 3) pkt 14 instrukcji Ministra Finansów z dnia 21 czerwca 1950 r. w sprawie trybu i zasad współdziałania wydziałów finansowych z kasami Narodowego Banku Polskiego (Monitor Polski Nr A-76, poz. 884);
- 4) inne przepisy sprzeczne z niniejszą instrukcją.

Minister Finansów: K. Dąbrowski